

IN MEMORIAM

Henk Hillegers (1940-2015)

Op 24 maart 2015 overleed Henk Hillegers, precies op de dag dat hij 75 jaar werd. De voorkant van de rouwkaart toont Henk zoals hij bij velen voor altijd in herinnering zal blijven. Met die wat onpeilbare blik rechtuit de wereld inkijkend, verwonderd, schalks, een glimlach die langs de kaken omhoog krult, de bril omhooggeschoven op zijn voorhoofd. En staand voor een Gele kornoelje, de *Kônkernöl*, waarover hij diverse artikelen heeft geschreven.

Henk werd in 1969 lid van het Natuurhistorisch Genootschap en maakte van 1977 tot en met december 2000 deel uit van de redactie van het Natuurhistorisch Maandblad. Van zijn hand verschenen tientallen publicaties in het Natuurhistorisch Maandblad.

Henk Hillegers, verhalenverteller, Limburger in hart en nieren, die in het verre Groningen zijn universitaire opleiding heeft genoten. Tweede zoon van een uit zes jongens bestaand gezin.

Mijn eerste ontmoeting met Henk dateert van 35 jaar geleden en vond plaats op de Bemelerberg, of zoals Henk 'zijn' helling noemde: de Bemelerhei. Henk vertelde honderduit, diep bezorgd over de toestand waarin de graslanden zich bevonden. Vele ontmoetingen en vriendschap zouden volgen. Met nog veel meer verhalen over de meest uiteenlopende onderwerpen, over vakwerk en vakwerkhuisen, over volksgebruiken, over de etymologie van woorden als drieslag (volgens Henk afgeleid van dries liggen), misweg en groene weg (beide afgeleid van mest), over feestdagen en hun heiligen, over hoe in zijn jeugd de hamsters in de akkers werden bestreden, over het maken van stroop, en hij liet zien hoe je van Fluitenkruid inderdaad een fluitje maakt.

Wie tegenwoordig een bezoek brengt aan de hellinggraslanden in het Heuvelland met orchideeën en andere bijzondere planten en het geblaat van de mergellandschappen beluistert, kan zich nauwelijks voorstellen dat dit schouwspel bijna voorgoed verleden tijd was geweest. En dit is op de eerste plaats aan Henk te danken. Hij wist in België (samen met Jo Willems) enkele schapen op te duiken die duidelijke trekken hadden van de dieren die vroeger in Zuid-Limburg weidden. Hiermee bouwde hij een eigen kudde op en wist via

FOTO: WIM VANDER ENDE

een nauwgezet opgezet en doorgevoerd fokprogramma het oorspronkelijke heideschaap terug in Zuid-Limburg te krijgen. Inmiddels alweer vele jaren een erkend huisdierras. Een heel ander dier dan de Texelaren, die door Henk stevast grasvarkens werden genoemd. Hij overtuigde terreinbeheerders te investeren in afrasteringen en het opzetten van een eigen kudde. Hij begon gegevens te verzamelen, eigen waarnemingen, maar ook heel veel historische gegevens aan de hand van gesprekken met de oude schaapherder Sjang Brouwers, uit oude rapporten en archieven, waarover hij tientallen artikelen heeft geschreven. Kennis die Henk uiteindelijk heeft gebundeld in zijn inmiddels klassieke proefschrift *Heerdgang in Zuidelijk Limburg* (1993), uitgegeven door het Natuurhistorisch Genootschap, dat alleen al door de originele tekeningen van meer dan botanische waarde is. Van grote betekenis

was ook zijn monografie over de Bemelerberg uit 1984, met tientallen bijdragen van onderzoekers uit de meest uiteenlopende vakgebieden. Ook het boekje "De wijze en verstandige schaapherder" werd uitgegeven door het Natuurhistorisch Genootschap en verscheen in 1998 tijdens een symposium over mergellandschappen in het Gouvernement te Maastricht.

Om nu te zeggen dat Henk voor de wetenschap geboren is zou vermoedelijk iets te ver voeren. Hij was een praktijkdoctor, geen salongeleerde. Hij hield van schetsen en grote lijnen, voor het precisiewerk op de vierkante centimeter was hij niet in de wieg gelegd. Tijdens de verdediging van zijn proefschrift, in herderstenuë, werd het hem bepaald niet gemakkelijk gemaakt. Die zweetdruppels waren echter al gauw vergeten toen we met zijn allen, 's avonds laat boven op de Sint Pietersberg met een paar schapen aan het spit en meer dan voldoende drank, onder een kraakheldere sterrenhemel en begeleid door de vérdragende klanken van een doedelzak, zijn promotie vierden. Een tafereel dat ik verder alleen ken uit de stripboeken van Asterix en Obelix. Niet alleen wij maar ook de mergellandschappen zullen Henk missen.

Joop Schaminée

Dit is een verkorte versie van een overeenkomstig bericht in *Stratiotes*